

ANAMNHΣEΙΣ EK PΩΣΣΙΑΣ

Η ΓΙΑΛΤΑ

ΤΟ θερινόν έντευκτήριον τών Μοσχοβιτών τής τε Εύρω-
παϊκής και 'Ασιατικής 'Ρωσσίας, ή Νίκαια τής 'Ρωσ-
σίας, ή δροσόλουστος και άνθοστεφής Νύμφη του Πόν-
του είναι ή Γιάλτα, τό τερπνόν καταφύγιον τής μέσης
και άνωτέρας κοινωνικής τάξεως, μηδ' αὐτῶν τών μεγί-
στών και τσάρων τών 'Ρωσιῶν έξαιρουμένων.

Ο έκ Σεβαστουπόλεως μεταβαίνων εις Γιάλταν, μετά τοὺς απο-
τόμους βράχους, συσκίους χειμάρρους και έρήμους τινάς δρυμούς,
άρχεται θαυμάζων άπροσδόκητον πλοῦτον φύσεως, βουνά, δάση καλ-
λιεργημένα, χαράδρας, φάραγγας, φυλλοσκηπεῖς έπαύλεις, γραφι-
κοὺς πύργους και κομφάς και ευρύθμους δενδροστοιχίας. Η πόλις
κεῖται εις τοὺς πρόποδας βουνοσειρᾶς αποκρήνου, ής και αὐται αἱ
κορυφαί δενδροσκηπεῖς, αδυνατεῖ δέ τις νά φαντασθῇ τό ὕψος τών
κυπαρίσσων και ροδοδαφνῶν τής Γιάλτας, τὰ δάση τών αἰωνοβίων
δρυῶν, κέδρων και πευκῶν, αἵτινες σκιάζουσι πόαν μη ὑπολειπομέ-
νην τής έν 'Αγγλίᾳ περιδοῆτου, διό και ασθενεῖς πανταχόθεν ένταῦθα
προσέρχονται από Νοεμβρίου ιδίᾳ μέχρι 'Απριλίου μηνός, ίνα απο-
λαύσωσι του ήλαρου και χαρίεντος τής φύσεως, αντιθέτως πρὸς τό
άγριον, δύσθυμον, μελαγχολικόν και σοβαρόν τών βορείων κλιμάτων.
Η στενή προκυμαία τής Γιάλτας μετά τών τριῶν έκ ξύλου (ὡς
εἴθισται παρὰ 'Ρώσοις) λουτρῶν συγκεντροῖ τήν ὅλην κοσμικήν
τής μέσης κοινωνικῆς τάξεως κίνησιν, διότι ή πρώτη εἶνε άόρατος
ένταῦθα, ἔχουσα τὰ άνάκτορα, τὰς έπαύλεις, τὰς λέσχας και έντευ-
κτήρια αὐτῆς εις τὰ γραφικά περίχωρα. 'Επί τής προκυμαίας εὐρί-
σκομεν θέατρα, περιπάτους, λέσχας, καφωδεῖα, πλανοδίους θιάσους
και ὀρχηστῶν ὁμίλους, ναυτικήν και έμπορικὴν κίνησιν, άχθοφόρους,
λεμβούχους, πανδοχεῖς και μικροπράτας, οἵτινες πρὸ τών ὑπαιθρίων
έστιατορίων διαρκῶς έκθέτουσι τάπητας, άνατολικά ὕφασματα, κεν-
τήματα χρυσοποίκιλτα, κοσμήματα έκ Καυκάσου και Ταρταρίας
και παντοειδεῖς ἐξ 'Ασίας πέπλους. Παραπλεύρως εὐρηνται τὰ ὀπω-

ροπωλεία, ἐν οἷς δεσπόζει ἄφθονος τὸν τε ἀριθμὸν καὶ τὸ εἶδος ἢ σταφυλῇ, χωρὶς νὰ σπανίζωσι καὶ ὀπῶραι τῶν θερμῶν κλιμάτων καὶ τῆς κεντρῆς Εὐρώπης μεγάλοι καὶ εὐγεστοί.

Ἐπίσκεψις εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἀγορὰν Ζιεμβίνσκη ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐνταῦθα ἐρχόμενον, ἵνα θαυμάσῃ πᾶν ὅ,τι ἐπιζήτητον ἐν τῇ ἐμπορίᾳ τῶν κοσμημάτων καὶ τῇ καθόλου βιομηχανίᾳ, καὶ ἐπεξεργασθῇ τὸ στρατόπεδον πάντων τῶν κλάδων τῆς Καυκάσιος φυλῆς, τὴν ποικίλην ἔχουσαν τὴν μορφήν, τὴν φωνὴν καὶ τὴν περιβολὴν ἀναρίθμητον ἐκείνην προσωπογραφίαν ἐκ Κιρκασίων, Λαπώνων, Κοζάκων καὶ Φιλλανδῶν μέχρι τῶν Ἀρμενίων, Βουλγάρων, Βοημῶν, Ἑβραίων, Ἑλλήνων καὶ πασῶν τῶν ἐκ τῶν Ῥωσικῶν κτήσεων τῆς Μέσης καὶ Ἀπὼ Ἀσίας φυλῶν, παρ' αἷς καταλλήλως διαφημίζεται τὸ πολυοῖνον καὶ πολύβοτρυ τῆς χώρας, τὰ λεπιδωτὰ τῆς θαλάσσης θρέμματα, οἱ ἐκλεκτότατοι καὶ ἥδιστοι ἰχθῦς, τὰ ὀνομαστότατα καὶ ἄπειρα Ῥωσικὰ λιχνεύματα, τὰ εὐόρεκτα πτηνὰ καὶ τὸ ἐκ τῶν ὥραιostatῶν γυναικείων παρειῶν ἐκχεόμενον ἀνὰ τὴν εὐδενδρον ἐκείνην παραλίαν ρόδιον Σέλας, τὸ εὐκραές τοῦ κλίματος καὶ τὸ εὐάρεστον τῆς ἐν τῇ Νοτίᾳ Κριμαίᾳ διαμονῆς. Τὸ ἐν πᾶσι τέλειον ξενοδοχεῖον «ἡ Ῥωσσία», τὸ ξενίζον πρίγκηπας καὶ πριγκηπίσσας, ὧν, ὥς γνωστόν, ὁ ἀριθμὸς ἀμιλλᾶται ἐν Ῥωσίᾳ πρὸς τὸν τῆς ἁμμου τῆς θαλάσσης, εἶνε δαπανηρότατον· ἀλλ' ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ μαγευτικῇ προαστείᾳ Ἀλουτζᾶ, τῇ ὑπὸ Γερμανῶν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ οἰκουμένῃ, ὑπάρχουσι δύο ξενοδοχεῖα προσιτὰ εἰς πάντα τὰ βαλάντια, ἐν οἷς καταλύει τις διὰ μηνιαίας δαπάνης 65 - 120 ρουβλίων προπληρωτέων καθ' ἑδομάδα.

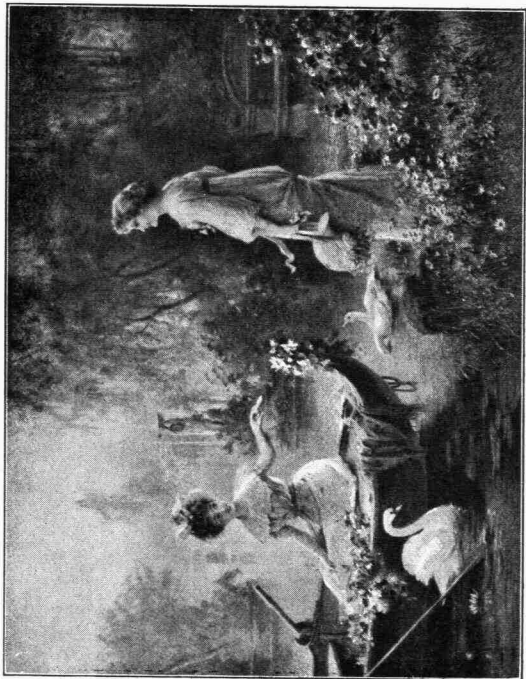
Οἱ ἔρασται τῆς ζωηρότητος, τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς εὐρίσκουσι πᾶν τὸ ἐπιθυμητὸν καὶ πάσης ὀρέξεως ἱκανοποιήσιν ἐν Γιάλτᾳ, διότι εἰς τὸ ἀρκτῶν καὶ ἀπομεμακρυσμένον ἐκεῖνο μέρος, ἔνθα ὁ ἔρως εἶναι ἐνασχόλησις, διασκεδάσις, ἰδιοτροπία, ἄγονται τὰ μεγαλήτερα τῆς συγχρόνου Εὐρώπης Διονύσια καὶ Θεσμοφορία, αἱ ἐταιρίδαι ἑορταὶ καὶ διασκεδάσεις, ὧν μετέχουσιν αἱ μᾶλλον περιδόητοι τῆς ὅλης Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς Κύπριδες, γυναῖκες ἐν γένει πάντων τῶν κλιμάτων μεθ' ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἐκάστου ἰδιορυθμιῶν καὶ αἱ εὐφάνταστοι ἐκεῖναι Φρύναι, αἱ διηνεκῶς ὄνειροπολοῦσαι τὴν ἄγρην μεγαλωνύμου τινὸς πρίγκηπος ἢ δουκός. Ἡ ἐκ τῆς χώρας τῶν φλογερῶν οἶνων καὶ τοῦ περιφύμου Ῥωσικοῦ καπνοῦ τοῦ ἐνταῦθα παραγομένου Κριμαϊατῆς ἀντιτάσσει ἄδρὸν σῶμα καὶ σφριγῶντα χεῖλη πρὸς τὴν περιπαθῇ τῆς Μικρᾶς Ῥωσσίας κάτοικον, τὴν ἀληθῆ τῆς χάριτος ἐνσάρκωσιν, ἐνῶ ἡ ἐκ τῆς Βορείου Ῥωσσίας διὰ φιλαρέσκων κινήσεων καὶ νοήμονος βλέμματος ὑπερφалаγγίζει τὰς εὐσταθοὺς χαρακτηῆρος καὶ ἀποφασιστικοῦ σθένους διαυγεῖς καὶ δροσεράς Πολωνίδας. Ἀγέρωχος καὶ ὑπεροπτικὴ ἡ ἐκ Λιθουανίας εὐθυτενοὺς κεφαλῆς καὶ γλαυκῶν ὀφθαλμῶν, παρατάσσει χεῖλη, σιγῇ τὴν δορυφοροῦντα εὐγλωττίαν, κατὰ τῶν ἀπεράντων αἰσθηματικῶν ἀειλογιῶν τῆς Ἀρμενίας, ἧς τὸ ὑλιστικὸν ὀρμέμφυτον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν φυσικὴν εὐρωστίαν καὶ τὴν περὶ εὐζωίας

μέριμναν. Μυρωπαὶ Κιρκάσαι, ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ὁποίων ὁ ἔρως δύνει μετὰ τῆς ζωῆς, διαρκῶς εὐφλεκτον ρίπτουσαι ὕλην εἰς πᾶσαν σπινθηρίζουσαν ἐρωτικὴν φλόγα, κινουσι τὸν φθόνον Κιργησίων, Ἑβραίων, Ῥωμούνων καὶ Τουρκομάνων γυναικῶν, ὑπὸ τὰ θέλγητρα τῶν ὁποίων ἐν τούτοις δύνανται νὰ ἐντρυφήσωσι πᾶσαι αἱ ἐθνότητες. Ἐνταῦθα συρρέουσι ἐξ ὄλων τῶν κρατῶν Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς, ἀφροδισιάζουσαι Νύμφαι, ἐρωτύλοι δαίμονες, περίεργα καὶ μυστηριώδη τοῦ γυναικείου κόσμου αἰνίγματα, ὧν καὶ αὐτὸ τὸ βάδισμα καταθέλγει κρατοῦν τὰς αἰσθήσεις ἐπὶ πολὺν χρόνον δεσμίας. Χαρίεσαι, ἀνθηραὶ καὶ φαιδραὶ γυναῖκες, ὡς ἄλλαι Ἦραι ἐν τῇ ἐν Ἀργῇ πηγῇ λουόμεναι, ἐξέρχονται, μετὰ νηχητικὴν πρὸς θαλεροῦς νεανίας μονομαχίαν, ὡς παρθένοι διαπλανώμεναι καὶ ἀδιακρίτως εἰς πάντα θαυμαστὴν παρέχουσαι μειδιάματα καὶ προκλητικὰ βλέμματα εἰς θωπείας καὶ χαριεντισμούς. Ἀλλὰ τὸ πολυεθνὲς ἐκεῖνο σύμφυρμα τῶν πάσης τάξεως περιηγητῶν καὶ περιηγητριῶν, τὸ κρατοῦν ἀνὰ χεῖρας τὴν κύλικα τῆς ὑπεραφριζούσης τῶν φιλαποδήμων χαρᾶς, καὶ σπινθήρας διονυσιακῆς ἀγχινοίας ἐν μεταμεσονυκτίοις ποθ' ὥραις διασπείρον, τὸ καθ' ὁμάδας περιφερόμενον καὶ διαγκωνιζόμενον ἐπὶ τῆς προκυμαίας τῆς ἐν εἵδει διαζώματος ἡμικυκλοῦσης τὴν πόλιν, ἥ παραπλέον διὰ λέμβων πεπληρωμένων Νηρηίδων, ἐπιλαμπρύνει τὸ ἐτι ποικιλότερον τῆς φύσεως πανόραμα, ὥστε νὰ φαντάζεται τις, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ φύσις ἐορτάζει συνοργιάζουσα τοῖς κατοίκοις. Διὰ σειρᾶς ἐπαύλεων καὶ προαστείων περιέσπεφان τὴν πόλιν ὁ πλοῦτος, ἡ εὐμάρεια καὶ ἡ ἄνεσις, διὰ μακρᾶς δὲ ὁδοῦ πεπληρωμένης ἀμαξῶν εἰς ἀτελευτήτους σειρᾶς τεταγμένων, διερχόμενοι δάσους καὶ ὠραιστάτων κήπων ὑπὸ πολυτελεστάτων ἀνθῶνων, κομψῶν πιδάκων καὶ καλλιμόρφῶν δένδρων κοσμουμένων, φθάνομεν εἰς τὴν ἱστορικὴν Λεβαδείαν, ἐνθα τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. ἰδρυθὲν καὶ δις τῆς ἐβδομάδος προσιτόν τοῖς πᾶσι αὐτοκρατορικὸν ἄλσος (πάρκον), τὸ περιέχον δύο ἐπαύλεις μᾶλλον ἢ ἀνάκτορα, ἐν τῷ μικροτέρῳ τῶν ὁποίων ἀπεδίωσε ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος Γ', οὔτινος ὁ πατὴρ οὐδαμοῦ ἠρέσκετο ὅσον ἐν τῷ ἐτέρῳ τούτων. Τὸ ἐν λόγῳ ἄλσος, οὔτινος ἡ μὲν βλάστησις σχεδὸν τροπικὴ, ἡ δὲ ὑπὸ τὰς σκιὰς ὑψικόμενων δένδρων χλωρὴ καὶ τὰ ἐκ πολυειδῶν ἀνθέων δάπεδα πλουσιώτατα, ἤθελεν εἶσθαι ἀπαράμιλλον, εἰάν παραπλεύρως δὲν ὑπῆρχε τὸ τοῦ Μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου, εἰς ὃ δι' εἰδικῆς ἀδείας εἰσερχόμεθα δυνάμενοι οὕτω νὰ διατρέξωμεν τὸν μέχρι Ἀλούπκας χῶρον τὸν ἐκ τῶν κυριωτέρων αὐτοκρατορικῶν κτημάτων αποτελούμενον. Δάση αἰωνοβίων δρυῶν, σκιαί μεγάλων κέδρων καὶ πευκῶνες ὑφούμενοι ἄνωθεν πόας ὑπερτέρας πάσης ἄλλης χώρας, μεταποιοῦσι εἰς ἀληθῆ παράδεισον τὴν ἐκείσε διατριβήν, ἣν καὶ αὐταὶ αἱ Ὁρειάδες καὶ ὁροδέμνιαι Νύμφαι θὰ ἐξέλεγον ὡς ἐνδιαίτημα τοσοῦτον εὐθύμως ἢ διάνοια εἰς εὐθαλῇ ἀκμὴν ἐνταῦθα ἀναπτύσσεται. Ἐξ Ἀλούπκας μεταβαίνομεν εἰς ἐν τῶν γραφικωτέρων τῆς ὅλης Κριμαίας μερῶν, τὸ Γιούρσοφ, οὔτινος τὰς νεκροφρουροὺς καὶ τιτανώδεις τὸ ὕψος κυπαρίσσους ἔφαλλε ὁ φιλέλλην ποιητῆς

Ποῦσκιν, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν Νικήταν, περιώνυμον διὰ τὸν αὐτοκρατορικὸν ζφολογικὸν κήπον, τὴν ἀμπελουργικὴν σχολήν, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἐπιτυχῇ βλάστησιν τῶν καλλιτέρων κλημάτων, ἅτινα ἐκ Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἰσπανίας, Πορτογαλίας, Ῥήνου, Μαδέρας καὶ Μάλακα εἰσαγόμενα ἀποφέρουσι καθ' ὅλην τὴν νότιον Κριμαίαν ἐν γένει, καὶ ἐν Νικήτᾳ ἰδίᾳ, ἀνθοσμίας οἶνους μόλις διακρινομένους τῶν ἐν ἐκάστῳ τῶν ρηθέντων μερῶν παραγομένων, καὶ ἐπ' ἐλάχιστον ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ κλίματος ἀλλοιωθέντας, καὶ μῆτε τὴν γεῦσιν μῆτε τὴν ὁσμὴν ὑποδεεστέρους τῶν ποικιλωνύμων ἐπιτοπίων τῶν ἀφθονούντων ἐν Κριμαίᾳ. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι τῆς Ῥωσικῆς ἐπικρατείας κατασκευάζονται οἶνοι ζωηρότεροι καὶ εὐωδέστεροι ἢ παράγονται καρποὶ εὐγευστότεροι καὶ γλυκύτεροι, οὐδαμοῦ ἄλλοθι εὐρίσκει τις ἄλση καὶ κήπους ἀμιλλωμένους πρὸς τοὺς τῶν Ἑσπερίδων ἢ ἀναπολοῦντας τὰ ἑκατοντάφυλλα ρόδα τῶν κήπων τοῦ Μίδα. Τὰ Ἀνθεστήρια καὶ τὰ Πιθοίγια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων διαρκῶς τιμῶνται ἑορταζόμενα ἐν Κριμαίᾳ, πανταχοῦ ἡχοῦσι εὐθυμοὶ παιδίαί, φαιδροὶ γέλωτες καὶ περὶ δειπνῶν, χορῶν καὶ συναυλιῶν ὁμιλαί, ἐνῷ δὲν ἐλλεῖπει ἡ ἀκόλαστος εὐθυμία, ἡ πανήμερος καὶ πάννυχος μέθη, ἡ τὴν εὐαλοῇ ἐκείνην παραλίαν μετατρέπουσα εἰς Διονυσιακὸν πέλαγος, ὅπερ συνταράσσοι μόνον αἱ ἐκ τῶν ποικίλων οἶνων ἀναθυμιάσεις, αἱ εἰς τὰς κεφαλὰς πολλῶν ἐπιφέρουσαι οἷα ἀποτελέσματα οἱ καπνοὶ τοῦ τρίποδος, ἐφ' οὗ καθημένη ἐνεπνέετο καὶ ἐχρησμολόγει ἡ ἐν Δελφοῖς ἰέρεια τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. Ἐνῷ δὲ ὁ περιηγητὴς μεμαγευμένος καὶ σιγῆλὸς ἀναπνέει τὴν προσπνέουσαν ἀφροδίσιον ἢ διονυσιακὴν αὔραν θαυμάζων τὴν φύσιν καὶ ἐπεξεργαζόμενος τὸν εὐδενδρον καὶ πολυπίδακα ἐκείνον χῶρον, τὰ ἐκ τῶν πολυμύχων καὶ πολυγώνων ὁρέων εὐφροσύνως ἀναβλύζοντα ρυάκια, τὰ πετρηρεφῇ τῶν ἄλσεων ἄντρα, τὰ ἐξῶθεν μὲν πολυανθεῖς φυλλάλαδας ὡς παραπετάσματα φέροντα, ἔσωθεν δὲ ἔδρας καὶ ἀνάκλιντρα πρὸς εὐμαρῇ ἀνάπαισιν ἐσκευασμένα, φιλοσοφῶν ἅφ' ἑτέρου ταλανίζει τὰς ἐναντιότητας τῆς ζωῆς τὰς συνεταιρουμένας καὶ προσμιγνυόμενας ἀλλήλαις.

Ἐν τοῖς ἡδονικοῖς ἐκείνοις ἀσύλοις, ἐν μέσῳ τοῦ τυρδαστικοῦ ἐκείνου πλήθους καὶ τῶν ἐν ὑπαίθρῳ μεγαλοπρεπῶν ἐστιάσεων, ἐπὶ μακρὸν χρόνον σύγχρονοι Ὀμφάλοι προσκολλῶσι εἰς τὴν ἡλακᾶτην αὐτῶν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰσχυροὺς τὴν κρίσιν χιονόχρους γέροντας, οἵτινες ὡς κάμπαι περιέρπουσι τὸ ἄνθος τῆς νεανικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἰλαρᾶς εὐθυμίας, ἐνῷ περικαλλεῖς Νύμφαι, ὡς ἡ Καλυψώ, πολλοὺς Ὀδυσσεῖς κρατοῦσι μακρὰν τῆς ἑαυτῶν πατρίδος διὰ μειδιώσης χάριτος καὶ ἐπαγωγῆς γοητείας, πτεροῦσαι τὸν ταχέως παρερχόμενον χρόνον τῶν ἐν εὐδαίμονι ἀπραξίᾳ βιούντων. Ὑπὲρ-πληρὰ γεροντικά ἢ τιτλοῦχα βαλάντια, ὧν ὁ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἡχος ροθεῖ ἡχηρότερον τῶν θαλασσίων κυμάτων, ἐφέλκονται ὑπὸ γυναικῶν ὁμοίων πρὸς μελίσσας, αἵτινες στάγδην μὲν ἐκχέουσι τὸ τῆς ἡδονῆς μέλι, ὀξύτερον δὲ δι' αὐτὰ τὸ κέντρον ἔχουσι. Τὸ τέλειον ἐκεῖνο τῆς φυσικῆς καὶ τεχνητῆς καλλονῆς πραγματικὸν

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. — [Ἔργον Η. Ζατзка]

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

καὶ οὐχὶ ἰδεῶδες θέαμα, ἐπιστέφουσι εὐστροφοὶ καὶ αἰθέριαι τῶν καλλιτέρων τῆς Εὐρώπης θιάσων ὀρχηστρίδες, δι' εὐκάμπτων στροφῶν καὶ μετεώρων ἐλιγμῶν παριστῶσαι καὶ ἔργῳ ἐρμηνεύουσαι τὴν μουσικὴν ὡς ὀρχησιν τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ὀρχησιν ὡς μουσικὴν τῶν μελῶν τοῦ σώματος. Τὰ δὲ φαιδρά, εὐέλικτα καὶ ὅμοια πρὸς θαλασσίας Νύμφας γυναικεῖα ἐκεῖνα ἐξ εὐθαλῶν ὀρχηστρίδων καὶ παντοδαπῶν θιάσων συμπλέγματα, τὰ μαγευτικῶς ἢ μᾶλλον μεθυστικῶς διαθέτοντα τοὺς θεωμένους, διώκουσι οὐχὶ Τρίτωνες ἀλλὰ ποικιλόμορφοι καὶ πολύγλωσσοι Ὑάκινθοι, Ἀντίνοοι καὶ Εὐρύμαχοι, ὑπὸ πιστοτέρας τῆς ἀρχαίας Φυλοῦς θεραπαινίδων ὀδηγούμενοι καὶ προσφεύγοντες ὑπὸ τὰ πυκνά τῶν δένδρων φυλλώματα, ὧν οἱ κλάδοι συμπλεκόμενοι ἐν εἵδει χλοερῶν ἀψίδων, παχεῖαν ρίπτουσι σκιάν εἰς εὐφρόσυνον ἄγουσαν μέθην τὰς ἐρώσας καρδίας. Ἐκαστος τούτων, καίπερ ἀρκοῦμενος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Πάριδος τοῦ κατέχειν τὴν ἀρίστην τῶν γυναικῶν, σχεδὸν καθ' ἐκάστην ἀνακαλύπτει ἐν τῷ στερεώματι τῆς Γιάλτας νέον θαυμαστὸν τοῦ ἀλλοῦ ἀστέρα, ἡ θεότητα δι' ἀνθρωπίνου στόματος φθεγγομένην καὶ ἐκ γυναικείου, οὕτως εἰπεῖν, Ὀλύμπου κατελθοῦσαν, ἵνα ἐπαυξήσῃ τὸ θέληγτρον τῆς ἐκεῖσε διαμονῆς· διότι καὶ ἐνταῦθα, ὡς καθ' ὅλην τὴν Ρωσσίαν, ὁ ἔρωσις εἶναι φαιδρὸς, εὐθυμος, εἰλικρινής, ἄνευ λυπηρῶν ἐπεισοδίων, ἐξοικειῶν τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὴν ζωὴν καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἐπομένως ἄδολος, ἄνευ πλαστῶν καὶ εἰκονικῶν τρόπων, καὶ πάντῃ ἀπηλλαγμένος τῶν προλήψεων τῆς κατὰ συνθήκην ζωῆς. Οὐδὲν σπῆλαιον Πανός, εἰς ὃ νὰ προστρέχωσι οἱ τὴν καρδίαν τετρωμένοι, ἢ οἱ ὑπὸ τοῦ ἐρωτικοῦ πυρὸς κεκαυμένοι πρὸς θεραπείαν, οὐδεμία Δάφνη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος διωκομένη ἐξαφανίζεται ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἑαυτῆς μητρὸς, ἵνα μὴ μολύνῃ τὴν παρθενικὴν αὐτῆς ψυχὴν, καὶ οὐδεὶς τέλος φόβος ἢ γλυκεῖα ἐκείνη μέθη, ἣν τὸ ἀπολαυστικὸν συναίσθημα τοῦ ἀνικῆτου τὴν μάχην ἔρωτος ἐξεγείρει, ἢ ἡ τῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις νὰ μεταβληθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ εἰς Νίσσου χιτῶνα, οὕτινος ἀδύνατον νὰ ἀπαλλαγῇ τις εἰ μὴ μετ' αὐτοῦ ἀποσπάσῃ καὶ τεμάχια τῆς σαρκός. Ἐν ταῖς ὑπερβορείοις ἐκείναις χώραις, ὁ πτερωτὸς υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης δὲν εἶναι ὁ σκληρὸς, ἀνάλγητος, δολοπλόκος καὶ τύραννος Θεὸς καὶ Ἀνθρώπων πονηρὸς νεανίας, ἀλλ' ὁ χαρίεις καὶ θελκτικὸς, ὁ ἐξ οὐρανίας λάμπων καλλονῆς, δυνάμενος δὲ καὶ γινώσκων νὰ θεραπεύῃ τὰς πληγὰς, ἃς τὰ ἰοδόλα αὐτοῦ βέλη ἀνοίγουσι ἐν ταῖς καρδίαις τῶν θνητῶν, εἶναι πτερωτὸς, ὡς ἐπλάσθη, ἀφιπτάμενος ὡς μέλισσα ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸ ἕτερον ἄνθος καὶ οὐχὶ σπανίως μεταμορφούμενος εἰς φιλίαν σταθεράν καὶ διαρκῆ, παραμένων δὲ ὡς γλυκὺ πάθος ἢ ὡς εὐσεβὴς ἀνάμνησις. Τὸ κιθῶτιον τῶν ἐπιτριμμάτων καὶ ψιμυθίων, ὅπερ ἡ Ἐκάτη, κλέψασα παρὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Ἥρας, ἐδώρησε τῇ Εὐρώπῃ, δὲν θὰ ἔφθασε μέχρι τῆς χώρας τῶν παγετῶν, ἵνα εὕρισκῃ τις τοσαύτην φιλοξενίαν, φιλοκαλίαν καὶ εἰλικρίνειαν ἀνυπόκριτον, συμπεριφορὰν δὲ καὶ θυμοκρασίαν (humeur) ἐκπλήττουσαν, φιλεραστίαν δὲ καὶ ἐρωτικὸν σφριγὸς παρὰ πάντων ἀναγνωριζόμενα

καὶ παρ' αὐτῆς τῆς ἱστορίας ἐπιμαρτυρούμενα. Μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ῥωσσία κατέλαβε τὴν Κριμαίαν, οἱ Τάρταροι ἤγον ἐτησίως εἰς τὴν φιλήδονον καὶ σαρκὸς λάτριν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπώλουν εἰς τὴν ἐκεῖσε δουλαγοράν μετὰ τῶν ἑαυτῶν τέκνων, εἴκοσι χιλιάδας δούλων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τὸ πλεῖστον προωρισμένων διὰ τὸ Σεράγιον. Ἡ ὑπερβόρειος ἀληθῶς καλλονή, ἡ ἐν πάσῃ τῇ αἰγλῇ αὐτῆς ἀπαστρέπτουσα ἐν Γιάλτζ, οὐχὶ ἀπαξ συνετάραξε Μεγιστᾶνας, Σουλτάνους καὶ τιτλοῦχους Ὀθωμανούς, οἵτινες εἰς τὸ φλογοειδὲς ξανθὸν τὸ περικλύζον ρόδινα, εὐκαμπτα καὶ ὑγρά παρθενικά σώματα, ἣ εἰς τὸ μελαναυγὲς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὴν μελανωτέραν κόρακος κόμην, ἀνεύρισκον τὰς Νύμφας καὶ τὰ Οὐρί τῶν Ἀνατολικῶν μύθων, ἃς προσλαμβάνοντες περιέθαλπον ὡς ρόδα ἐν τῇ μελαγχολικῇ ἡρεμίᾳ τῆς γυναικωνίτιδος. Ποσάκις ἡ ἄθυμία, τὰ δάκρυα καὶ οἱ στόνοι ἐμετρίασαν τοὺς αὐστηροὺς νόμους τῆς γυναικείας εἰρκτῆς καὶ τὴν Ἀσιατικὴν ὁρμὴν τῆς τρυφηλῆς ἀπραξίας! Καὶ μόνη ἡ τῆς ἐλευθερίας ἀνάμνησις, ἐν τῇ ὑπὸ τὰ δικτυωτὰ διηνεκεῖ κατηφεία, ἥρκει νὰ φέρῃ τὸν θάνατον εἰς ψυχάς, ὧν τὸ ἀκόρεστον βλέμμα τέως ἔστερπον λόφοι, δάση, ἤλεκτρον καὶ ἀδάμαντες σταφυλῶν, φιλόξενος καλλονὴ κοιλάδων, δρόσος λευκῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ πανταχοῦ καὶ πάντοτε ὑφισταμένη ἰσότης τῶν δύο φύλων, ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγνωρίζομένη καὶ ὑποστηριζομένη, καὶ προκαλοῦσα τὸν θαυμασμόν τοῦ περιηγουμένου τὴν ὁδόδοξον αὐτοκρατορίαν. Σημειώσωμεν ὅτι ἡ Ῥωσσίς διαχειρίζεται κατὰ βούλησιν τὴν χρηματικὴν ἢ κτηματικὴν αὐτῆς περιουσίαν, καὶ ἐκ ταύτης ἐξήρτηται τὸ νὰ συνεταιρίσῃ ἢ μὴ τὸ οἰκονομικὸν μέρος μετὰ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, ἐν περιπτώσει δὲ συγκρούσεως τὸ χρηματικὸν ζήτημα λύεται σχεδὸν πάντοτε ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἰδιοκτήτρια, εἴτε ἄγαμος εἴτε χήρα, χαίρει δικαίωμα φήφου ἐν ταῖς κοινοτικαῖς συνελεύσεσι (Zemstvos), αἵτινες ἐπέχουσι θέσιν τοπικῆς Κυβερνήσεως, καὶ δι' ὧν κανονίζονται τὰ κατὰ τόπους διάφορα καὶ ποικίλα συμφέροντα, κανονικῶς μὲν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν κεντρικὴν ἐξουσίαν πλὴν πάντῃ ἀνεξαρτήτως, ἀφοῦ καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν τῆς ἀποφάσεως (ouprava) ἀνάγεται εἰς ταύτας, τοῦ κατὰ τόπους διοικητοῦ οὔτε κἂν παρισταμένου εἰς τὰς συνελεύσεις καὶ γραπτῶς μόνον μετὰ τούτων ἐπικοινωνοῦντος. Ἐν δὲ τοῖς χωρίοις, ἔνθα αἱ ἐν λόγῳ συνελεύσεις ἐπιλαμβάνονται ζητημάτων, ἅτινα θίγουσι οἰκονομικῶς τὸ ὅλον χωρίον, ἢ γυνὴ ἀναπληροῖ τὸν θανόντα ἢ ἀπόντα σύζυγον, οἰαδῇποτε καὶ ἂν ᾗ ἡ τῶν τέκνων ἡλικία. Παρατρέχων τὰ πολλὰ, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ *Ἡμερολογίου* σημειῶ μόνον ὅτι κατὰ τὸ ἐν Λονδίῳ συνέδριον τοῦ 1899, ἡ ἐκ Ῥωσσίας ἀπεσταλμένη Μαρία Boubnoff, ἀνεκοίνωσε πλεῖστα περίεργα καὶ παράδοξα ἅμα περὶ τῆς ἐν Ῥωσίᾳ γυναικὸς ἀποδείξασα σὺν ἄλλοις, ὅτι τὰ τῆς χειραφετήσεως ἀνεκινήθησαν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Τσάρων πολλῇ πρότερον ἢ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Οὐδὲ ὅπως ὤθεν ἄπορον, ἂν συνεπεία τσαούτης ἐλευθερίας, ἡ Ῥωσσίς πλέον πάσης ἄλλης ἐμπειρος τῆς τέχνης τοῦ ἀρέσκειν, χειρίζεται τοὺς

ἄνδρας ἀνδρικότατα, ἐπιτρέπουσα νὰ ὦσι στωμύλοι ἢ χαλεποί, νὰ στενάζωσι ἢ νὰ ἐρωτιῶσι, ἀλλ' οὐδέποτε νὰ χασμῶνται, νὰ ἀνιῶσι, ἢ ἰδιοποιούμενοι τὰ ἑαυτῶν δίκαια νὰ χαιρετῶσι καθ' ὁδόν, συνοδεύοντες ταύτας, γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους, τοῦθ' ὅπερ θεωρεῖται καθ' ὅλην τὴν Ῥωσσίαν ἐλαφρότης καὶ κουφόνοια.

Ἄλλ' οὐ μόνον τὰ τῆς γυναικὸς καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ τεχνηταὶ καλλοναί, ἀλλὰ καὶ ἱστορικαὶ καὶ ἀρχαιολογικαὶ ἀναμνήσεις κινουσι τὸ ἐνδιαφέρον παντὸς περιηγουμένου τὴν Κριμαίαν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Ἑλλήνος περιηγητοῦ. Τὰ κατὰ τὴν Μαιώτιδα «Ταυρικὰ ὄρη» ἐδέσποζον τῆς χώρας τῶν Ταύρων, ἣτις πλὴν τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου περιελάμβανε καὶ τὸν Ἀχιλλεῖον δρόμον (Κρίμι ἢ Κριμαία). Ὁ Στράβων ἱστορεῖ ὅτι ὁ Ἰσθμὸς ἐκλείετο διὰ τάφρου καὶ τείχους ἀπὸ τοῦ καλουμένου στενοῦ λιμένος μέχρι τοῦ τῶν Συμβόλων (σήμερον Balaclava) ἐνῷ ὁ σοφὸς Χάβλιτζ παραδέχεται, ὅτι ἡ ἀρχαία πόλις Χερσόνησος κατελάμβανε τὴν μεταξὺ Βαλακλάβα καὶ Σεβαστουπόλεως ἑκτασιν, δηλ. ἡ πόλις ἐκείνη ἦτο μεγαλητέρα τοῦ σήμερον Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων. Ὅπόσων πόλεων ἐνθεν κακεῖθεν τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου οὔτε κἂν ἔχνη διασώζονται! Ἐνταῦθά που εὕρισκετο ἡ νῆσος Βερέξνα, ἣτις εἶχε ναὸν καθιερωμένον εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ἐνῷ δὲν ἐξηκριβώθη ἔτι πρὶν ἔκκειτο ὁ τῆς Ταυρικῆς Ἀρτέμιδος, περὶ οὗ τοσαῦτα ἐγράφησαν. Πολλαὶ ἀποικίαι, ὑπὸ πολλῶν ἱστορικῶν καὶ γεωγράφων μνημονευόμεναι, τελείως ἐξέλιπον καὶ ἄλλας ἀντικατέστησαν νέαι πόλεις. Τὸ Παντικάπαιον, πρωτεύουσα τοῦ Βοσπόρου ἐπὶ Μιθριδάτου καὶ μητροπόλις πολλῶν παρακειμένων πόλεων, ἀντικατέστησε σήμερον ἡ πόλις Κέρτς, ἐνῷ ἀγνωστον ποῦ εὕρισκοντο ἡ ἐμπορικωτάτη Ἑλλ. ἀποικία Τάναϊς, ἡ Νικονία, ἡ Κυρήνη, τὸ Νυμφαῖον καὶ τόσαι ἄλλαι πόλεις, ὧν ἕκτοτε ἐφημίζοντο τὰ ἀρωματικά φυτά, αἱ ἑλατοι, οἱ δρυῖς καὶ αἱ φιλύραι. Καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα δὲν ἔμεινε ξένον πρὸς τὰ ὄντως εὐξεῖνα ἐκεῖνα μέρη. Ἐκ τῶν ἐν Κριμαίᾳ ἀποίκων ὁμοεθνῶν ἡ Μεγάλη Αἰκατερίνα ἐσχημάτισε τὰ Ἑλληνικὰ τοῦ Βαλακλάβα τάγματα, τὰ εἰς τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου χρησιμεύσαντα, καὶ τοὺς Ταρτάρους τῆς Κριμαίας ἐντελῶς καθυποτάξαντα. Εἰς Ἑλλήνας, ἐν οἷς καὶ ὁ περιδόητος Λάμπρος Κατζῶνης, ὁφείλεται ὁ ἐξαίρετος καταρτισμὸς τοῦ πολλάκις θριαμβεύσαντος Ῥωσσικοῦ τῆς Μαύρης Θαλάσσης στόλου, οἱ δὲ Μαγγανάροι, Ρεβελιώται, Παλαιολόγοι, ὁ Μυλωνᾶς, ὁ Κλάδος, ὁ Κουμελᾶς καὶ τὰμπολλοὶ ἄλλοι κατέχουσι πολλὰς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ στόλου τούτου οὐλίδας, ὥς συνεργάται τῶν εὐκλεῶν ναυάρχων Λαζάρωφ, Γρένιχ, Ναχίμοφ, Ἰστόμην καὶ λοιπῶν. Ἀγνωστον τοῖς πολλοῖς ἴσως παραμένει τὸ ὄνομα τοῦ Παπαχρήστου τοῦ ἐν ἔτει 1829 μετὰ ὑπεράνθρωπον κατὰ τῶν στοιχείων πάλιν σῶσαντος τὸ πλοῖον «Τρεῖς Ἱεράρχαι», ἐφ' οὗ ἐπέβαινε αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος δ' Α', ὅστις, ἅμα ἔφθασε σφῶς εἰς Ὁδησσόν, τὸν ἀνηγόρευσε ναύαρχον καὶ μέλος τοῦ Ναυαρχείου παραλαβὼν εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης μεθ' ἑαυτοῦ ἐν Πετροπόλει. Γνωστότερον τὸ ὄνομα τοῦ Μαγιόρ

(οὕτω ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ταγμάτων) Λύκου, Ἑλληνοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ῥωστικοῦ στρατοῦ, τοῦ δι' ἡρωϊκοῦ κατορθώματος προλαβόντος ἀνυπολογίστους καὶ ἀνεπανορθώτους διὰ τὸ Κράτος ζημίας, καὶ ἀνατρέψαντος τὰ σχέδια τοῦ Σιαμήλ, ὧν ἡ ἐπιτυχία θὰ ἀπεστέρει τοὺς Ῥώσους τῶν καρπῶν τοῦ τεσσαρακονταετοῦς δεινοῦ πολέμου (1803 - 1844) καὶ θὰ ἐξηνάγκαζε τοὺτους εἰς τὴν ἐκ νέου καθυπόταξιν τῶν φυλῶν τοῦ Καυκάσου. Καὶ κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον ὁ Μαχίὸρ Μάνθος ἐθριάμβευσε δι' 800 ἀνδρῶν ἐπιτεθεὶς κατὰ 6,000 τοῦ Λόρδου Ράγκλαν καὶ ζητήσας νὰ ἀνακόψῃ τὴν πορείαν τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ παρὰ τὴν Βαλακλάβαν. Τὴν ἀνδρείαν τούτου ἐθαύμασαν αὐτοὶ οἱ ἐχθροί, καὶ διεσάλπισε ὁ Ἀγγλικὸς τύπος.

Τὸ ὅλον μεγαλεῖον τοῦ ἀνὰ τὴν Κριμαϊάν Ἑλληνισμοῦ ἀντιπροσωποῦσι σήμερον νομοταγεῖς, φιλοπάτριδες καὶ φιλεῖρνοι Ἕλληνικαὶ ἐκ Μικρασιατῶν καὶ Ἑπτανησιῶν κοινότητες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐάριθμοι, μικραὶ καὶ πενόμεναι. Ἡ Γιάλτα ἐπὶ παραδείγματι διατηρεῖ σχολεῖον μετὰ ἐξήκοντα μαθητῶν καὶ δύο διδασκάλων. Τοσοῦτον φιλοτίμους καὶ στερρῶς ἔχονται τῶν πατρῶν οἱ ἐκεῖ μικροπράται καὶ ἀξιέπαινοι δημογεγεῖς. Πάντα Ἑλληνα περιηγούμενον τὴν Κριμαϊάν παραμυθεῖ οὐ μόνον ἡ ὑπαρξὶς σχολείων ἐν Σεβαστουπόλει, Κέρτς καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ καὶ πολυαρίθμων χωρίων, ὧν οἱ κάτοικοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Αἰκατερίνης τῆς Β'. ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι ἄνευ σχολείων, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἄνευ ἱερέων, ὁμιλοῦσι καθαρῶτατα ἐν Πελοποννησιακῷ, Ποντιακῷ, Ἡπειρωτικῷ ἢ Ἑπτανησιακῷ ἰδιώματι, ἀναλόγως τῆς προελεύσεως αὐτῶν, πλείστοι δὲ τούτων φυλάττουσι

« Σὺν τῇ σπιθα κορυμμένη σὴν στάχτη »

τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν, ὅπερ πᾶς γνωρίζων τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης θεωρεῖ εὐλόγως ὡς ἐν τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου.

(Ζαγαζίκ 1910)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

ΛΙΟΠΥΡΙ

Ἀντιφεγγίζει στὰ νερὰ τὸ καυτερὸ λιοπύρι·
ἄχνη δὲ βγάζει τὸ βουνό· τὰ πρόβατα σταλιάζουν
κάτω ἀπὸ μιὰ βελανιδιά· τὰ βώδια ἀναχαράζουν
κι' ὁ ζευγολάτης ξεμετράει τ' αὐλάκια ποῦ θὰ σπείρῃ.

Κ' ἡ βοσκοπούλα στὴ δροσιά πηγαίνει καὶ ξαπλώνει,
χαϊδολογίεται ἀνέμελη, κυλιέται στὸ χορτάρι...
Ποῦ νᾶβλεπε τὸν πιστικὸ τ' ἀγένειο παλληκάρι
ποῦ μέσ' ἀπὸ τῆς φυλλωσιᾶς τὴ βλέπει καὶ λιγώνει!..

[Σταμπούλ, 1910]

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ